

Zpracovat hluboký rozbor FEMAD 1986 i vzhledem k dlouhodobým cílům SKKS, včetně ~~zpracování~~ určení odpovědnosti za málo náročné zacházení s celospolečenskými prostředky a malé zásadovosti v ideově politických a uměleckých východiscích v celkovém pojetí FEMAD 1986.

Zdůvodnit nedostatečnou úroveň ideového, politického a odborného zajištění akce, zejména z hlediska cílů, výběru zúčastněných inscenací i problematické struktury účastníků. Potvrdil to např. incident při představení hry J.Švarce "Stín".

Sepsat rozbor k výše uvedeným připomínkám tak, aby kromě hlavních výše uvedených věcí nepostrádal zhodnocení všech představení (především ideová hlediska), důvod a způsob výběru, přínos pro seminaristy, zhodnocení seminářů atd.

V Praze 7.10.86

Určeno s.Mil.Kuškoví, náměstkovi ředitele pro KVČ

Termín odevzdání: 20.10.86 (původně 10.10.86)

Příkaz dal: T.Weiss, ředitel SKKS

Posláním FEMAD je sdružit a prezentovat v jednom místě nejvyspělejší divadelní kolektivy, kolektivy, které ~~praxují~~ splňují tyto podmínky, respektive alespoň některé z nich:

- pracují experimentálně,
- mají věkový průměr do 30 let,
- jejich inscenace jsou myšlenkově mladé,
- používají nových či netradičních inscenačních postupů a metod práce,
- uvádí nové mladé autory, přichází s přínosnými texty a dramaturgicky objevenými látkami,
- uvádí hry určené pro mladé diváky.

Posláním FEMAD je umožnění konfrontace výsledků práce těchto div. souborů. Jeho cílem pak zvyšování ideové a umělecké úrovně amatérské divadelní činnosti, posilování myšlenkové vyspělosti a nápaditosti v inscenování her, posilování růstu znalostí, zkušeností a rozšiřování obzoru inscenátorů, prosazování pokrokové divadelní tvorby s akcentem na kvalitu a dialektickou jednotu obsahové a inscenační stránky div. činnosti a tvorby.

Výše uvedené podmínky výběru a cíle festivalu byly určujícími pro výběr inscenací i v r. 1986. Způsob tohoto výběru je popsán v Informaci o přípravě FEMAD 1986 v Poděbradech (z 1.9.86).

K této informaci nutno připojit, že výběr byl v r. 1986 stížen tím, že s výjimkou středočeské krajské přehlídky vyspělých amatérských div. souborů, byly přehlídky v ostatních krajích odrazem všeobecně nižší dosažené inscenační úrovně ve výsledcích práce amat. div. souborů. Znamenalo to zhlédnout daleko větší počet inscenací, než tomu kdy bylo. Přes tuto skutečnost se podařilo připravit program, který nesnížil dosaženou vysokou úroveň předchozích ročníků. Lze konstatovat, že festival přinesl z hlediska poslání a cílů nejpodnětnější a nej kvalitnější inscenace, které byly v r. 1986 k dispozici. Chyběly zde pouze dvě inscenace, které by mohly být přínosnější než některé z uvedených: AHA divadlo Lysá n.L. - A.P.Čechov - Svůj k svému, DOPRAPO Praha - Ch.Morgenstern - Polepšovna. Původně dojednaná vystoupení obou souborů byla soubory odvolána ze stejného důvodu, kterým byla absence hlavních protagonistů pro jejich pobyt v zahraničí.

Nelze souhlasit s názory, které hovoří o nedostatečné ideové, politické a odborné úrovni festivalu a malé zásadovosti v ideově politických a uměleckých východiscích. Takové názory svědčí jen

o neznalosti široké a složité problematiky činnosti a vývoje amatérského divadelního hnutí, o povrchním nahlížení na výsledky práce, jichž bylo dosaženo a o usuzování z části na celek, což je přístup z hlediska potřeby zdravé a konstruktivní kritiky neudržitelný. Je jím mj. znevažována poctivá, vpravdě obětavá, nezištná práce všech, kdo akci připravovali, stejně jako práce souborů, které na FEMAD vystoupily.

Nekonkrétnost a nekonstruktivnost této kritiky chtě nechtě vyvolává dojem o neujasněnosti ideových, politických i uměleckých východiscích takové kritiky a rozhodnutí z ní vycházejících. Tato rozhodnutí (odvolání vystoupení několik hodin před smluvně dojednaným představením, neoprávněné odvolání většiny odvolaných seminaristů) se navíc projevila jako nedobrá a chybná politická práce.

Zjevný subjektivní charakter této kritiky ve své podstatě nerespektuje a popírá kolektivní činnost a rozhodování a to jak pokud jde o práci výběrové komise vlastního FEMAD, jejíž jádro tvořili komunisté, tak pokud jde o činnost a rozhodování porot a výběrových komisí okresních, krajských a národních soutěží, na nichž se vybraným souborům na FEMAD dostalo společenského ocenění (výjimku tvořily 3 inscenace z 16-ti), a to takové, jejichž premiery se uskutečnily v poslední době, kdy již neměly možnost zúčastnit se přehlídkových akcí). V neposlední řadě je subjektivní charakter kritiky potvrzen i nezájmem o názor pracovního aktivu FEMAD, který jednoznačně potvrdil v závěru festivalu výjimečnou vysokou a ojedinělou obsahovou úroveň akce, vyzdvihl její pracovní charakter, atmosféru, široké spektrum předvedených divadelních druhů, žánrů, poetik, inscenačních postupů a metod práce divadelních souborů. Byla zde oceněna skutečnost, že FEMAD přináší amatérským divadelníkům inspiraci takovou měrou, kterou neumožňuje žádná ze známých přehlídek (cituji: "...oproti Písku si odvážím inspiraci ..."). Řada účastníků označila kromě inspirace za nejprínosnější semináře a způsob jejich organizace. Mnozí na dotaz, které konkrétní představení byla pro ně nejprínosnější, odpověděli, že vše. Vysokou četnost odpovědí o nejprínosnějších inscenacích jsme zaznamenali u 3 vystoupení LDS Tatrmaní, souboru z Nitry, Třince, dolnobřežanské Vizity, slánského Dividýlka a královohradeckého Draku. Nejmenší četnost byla zaznamenána u souboru z Portugalska, rakovnické inscenace Stínu a pantomimické skupiny B.B.Duc z Prahy. Nechyběly hlasy, které podtrhly oprávněnost a potřebnost zařazení Stínu, B.B.Duc i portugalského souboru do programu FEMAD.

Jako specifický klad festivalu, který je v kontextu přehlídek v ČSSR neopakovatelný, byla označena zvláště ona programová různost,

umožňující konfrontaci tzv, tradičních divadel interpretačního typu s divadly, která hledají programově jiné způsoby a metody divadelního výrazu. Na dotaz, zda se účastníci domnívají, že by v programu FEMAD měla být zařazena na místo některé inscenace jiná - inspirativnější, taková, která mohla uniknout pozornosti organizátorů, odpovědělo široké plénum účastníků, že programovou skladbu přijímá bez výhrad, že s výjimkou souboru z Lysé a pražského Doprapa, které se nemohly FEMAD zúčastnit, nejsou přesvědčeni o tom, že by zařazení některé jiné inscenace bylo přínosnější.

Mladoboleslavská Ifigenie v Aulidě přinesla (byť ne pro seminarity, ale pro veřejnost) ukázkou velice zdařilého inscenačního výsledku na tak obtížné látce, jakou je antická tragédie. Přinesla i potřebné myšlenkové sdělení o odpovědnosti jedince, kterému byla dána moc, za životy svých dětí, i za životy jeho pomyslných nepřátel, sdělení, varující před těmi, kterým je osobní prospěch nade vše. Zdůrazněné mírové poselství hry se stalo neformálním příspěvkem k Mezinárodnímu roku míru, na jehož počest se mj. festival konal. (Nebyla to jená mladoboleslavská inscenace - výrazný protiválečný apel byl obsažen i v dalších inscenacích: Král Lear, Příběh, Stín, Píseň života).

Českolipská inscenace Shakespearova Krále Leara nechala nahlédnout do nelehkého "zápasu" souboru se známou předlohou z odkazu světové klasiky, do zápasu o aktuální myšlenkové sdělení obsažené v předloze prostředky moderního divadla, upřednostňujícího kolektivní tvorivou hru nadanou výrazným autorským přístupem všech členů souboru. Kritika světa vyrostlého na egoismu, touze po moci, kariérismu, světa, vedoucího k válkám, autodestrukci a pošlapání základních lidských hodnot - to je myšlenkový obsah inscenace souboru, kterého měli účastníci FEMAD možnost sledovat v kontinuitě jeho vývoje od prvních inscenačních počínů. Náročnou cestu souboru, používajícího zcela zvláštní divadelní poetiku, ozřejmila i inscenace Krále Leara. Ozřejmila, že si soubor ukládá stále větší úkoly, byť jejich řešení nebylo dosud beze zbytku realizováno.

Doslova kořením inspirované FEMAD se stala vystoupení Jos.Brůčka z LDS Tatrmán ze Sudoměřice u Bechyně. Krátká individuální vystoupení byla výborným příkladem tvořivé práce s předmětem a loutkou, zároveň příkladem agitujícího humoru a satiry, používajících ty nejúspěšnější prostředky, jimiž je dosahováno maximálního účinku. Podstatnou devizou všech vystoupení je jejich aktuální myšlenková obsaženost a sdělení. V "Příběhu" o tom jak z drobných sobectví vyrůstá kořistnictví,

které vyúsťuje v nesmyslném maření životů. V "Poslední Kašpárkově šanci" o tom, jak neúnosná, zoufalá a směšná jsou zažitá kliše a absence tvořivosti v lidském počínání. Podobně je tomu i v "Klasickém romantickém drama".

Cesta ochotnického kroužku z Brna za hledáním vlastní tváře a poetiky nechala vzniknout inscenaci, která je autorským přepisem Kafkova nedokončeného románu Amerika. Soubor si vybral tuto předlohu, která je jediným realistickým dílem F.Kafky, které bylo v minulosti právě pro svůj realismus neprávem opomíjeno, odmítáno a v podstatě odvrhováno jako nenáležící k hlavním dílům Kafkova literárního odkazu. Myšlenkové sdělení inscenace svědčí o tom, že si předlohu vybral mladý ambiciózní kolektiv s cílem vyjádřit postoj mladé generace - její nesouhlas s takovými životními postoji, které odmítají vzepřít se násilí, ústrkům atd., zkrátka proti pasivnímu přístupu, který nemůže vést k ničemu jinému, než že se člověk podvolí zavedenému mechanismu, v němž vládne egoismus, osobní prospěch, násilí, neúcta člověka k člověku, jehož hlavním motorem je zisk. Protest proti tomuto podvolení je akcentován v závěru inscenace, v němž je vyjádřena myšlenka o tom, že každé takové podvolování a pasivita vyúsťují v zařazení se do jedné řady s egoisty, prospěcháři, násilníky etc. Tato sympatická a potřebná generační výpověď je učiněna prostřednictvím jakési funkční koláže stylizovaného a psychologicko-realistického herectví, podpořeného významutvornou pohybovou a zvukovou stránkou inscenace. Nestejné herecké dispozice souboru, vlastní scénář hry a její značná délka byly hlavní příčinou rozporného přijetí inscenace. Nicméně, nelze neocenit jako přínosné aktuální myšlenkové sdělení, které inscenace přinesla a hledající a nalézající jevištní prostředky a poetiku, jimiž je myšlenka sdělována. Představení Ameriky náleželo k těm, které nebyly zařazeny pro svůj bezvadný tvar, ale k těm, které byly pojaty jako příležitost k diskusi.

Možnost konfrontace výsledků práce s předními amatérskými loutkářskými soubory umožnila účast svitavského souboru "C". Byla to možnost navíc ojedinělá v tom, že inscenace "Pohody" představuje specifický žánr loutkového hudebního divadla a ukázkou svébytné poetiky svitavského souboru, v jehož inscenacích hraje rovnocennou roli vlastní hudební tvorba. Příklad svitavských je cenný i tím, že je to jeden z mála souborů, který se ve své činnosti zaměřuje systematicky na tvorbu pro děti a mládež. Úsměvná a humorně laděná inscenace, kterou soubor předvedl je v podstatě jakousi agitkou za poctivost a spravedlnost, namířenou proti všem, kdo si nejrůznějšími formami přivlastňují to,

co jim nenáleží.

Neobvyklým setkáním s prací amatérského souboru ze země pro nás vzdálené, z Portugalska, bylo více méně příležitostí nahlédnout i na stav portugalského amatérského divadla, neboť Teatro Art i'magem z Porta náleží k předním amatérským souborům ve své zemi. Představení, které účastníci FEMAD viděli, je dokladem práce progresivnějších portugalských souborů, jejich hledání nového divadelního výrazu, zároveň i dokladem toho, že objevované prostředky jsou pro naše amatérské divadlo kapitolou minulou. Inscenace Variace o Měsíci byla ukázkou stínového a animovaného divadla. Byla vytvořena na základě námětu člena souboru Roberta Merino a básně F.G.Lorcy. Měsíc v ní zastupuje jakousi jasnou hvězdu lepší budoucnosti - je ujařmen, vysvobozen, vysvobozen, aby sám mohl osvobozovat.

Jednou z inscenací zastupujících na FEMAD typ tradičního divadla interpretačního typu byl rakovnický Stín. Zastupoval zde zároveň sovětskou dramaturgii. Hry Jevgenije Švarce přitom náleží k té části sovětské dramaturgie, kterou na našich jevištích vidáme jen velice zřídka pro jejich složitou strukturu, inscenační náročnost a zvláštní svébytnou poetiku. Hry J.Švarce se zabývají vždy velkými společenskými tématy, nezjednodušujícím způsobem odhalují příčiny společenských jevů. Není proto náhodné, že J.Švarc je v současnosti řazen mezi nejvýznamnější sovětské dramaturgy. V závažnosti společenské výpovědi netvoří výjimku ani jeho Stín, hra o tom, že zlo nemůže existovat bez dobra, že zlo samo o sobě je odsouzeno k zániku, stejně jako společnost, jež mu slouží. Zdařilá rakovnická inscenace, tak jak byla známa ze středoevropské přehlídky vyspělých souborů, žel, podlehlá tíze odpovědnosti, neadekvátnímu hracímu prostoru, pro který byla určena a řadě dalších náhod a okolností, mezi nimi nemístnému chování některých účastníků FEMAD při představení, jež bylo nesoudržským projevem neúcty k práci druhých.

Ukázkou výjimečné herecké práce v amatérském divadle byla inscenace nitranského souboru Faux pas. Jeho představení hry T.Rożewicze Svedkovia náleželo bezesporu k nejlepším inscenacím FEMAD. Uvedení této Rożewiczovy hry bylo nejen příležitostí k zhlédnutí výjimečné inscenační práce, ale také k seznámení českých divadelníků s touto, u nás dosud neuvedenou hrou. Inscenátoři ji traktovali jako sondu do současného života mladých lidí, do sféry jejich pracovního, společenského i soukromého bytí, v němž navzdory daným společenským podmínkám a přes přirozený odpor mladých, vyrůstá konformismus a další negativní jevy

s ním spjaté. Hra odkrývá kořeny těchto negativních jevů naší současnosti a zároveň apeluje za jejich odstranění. Uvedení této inscenace bylo také potřebným příspěvkem pro obohacení velice chudého rejstříku uváděných her o mladých a pro mladé.

Inscenace hry dalšího polského autora J.Janczarského Umřít smíchy v provedení rakovnického souboru byla založena na herecké práci, pro jejíž ne zcela obvyklou úroveň byla vybrána pro uvedení na FEMAD. Komorně laděný příběh dvou žen, které okolnosti přivedly do vězeňské cely vyšetřovací vazby, je voláním po potřebě vzájemného pochopení, z něhož vyrůstá přátelství a možnost vnitřního obohacení jednoho druhým, ale i utváření pozitivních názorů a postojů k životní realitě.

Teatrzyk z Třince přinesl na FEMAD ukázkou práce autorského divadla kolektivního typu, nechal svým představením nahlédnout do metody své práce, v níž je základem autorský přístup všech členů, výsostně kolektivní citění spjaté se sotva kdy viděnou kázní všech členů souboru. Jeho Příhody kozla Matěje jsou hrou o smyslu lidského života, o tom, že jeho smyslem není "mít", ale "znát".

Zcela výjimečnou divadelní poetiku představovalo v programu FEMAD vystoupení souboru Vizita z Dol.Břežan. Soubor po několik let úspěšně navazuje na principy uplatňované v Nedivadle Ivana Vyskočila. Představení Statek bylo ukázkou jejich tzv. otevřené dramatické hry, založené na schopnosti improvizace. Lze říci, že právě v této své nejnovější hře došel soubor k nejzajímavějším výsledkům práce, zvláště pokud jde o sdělnost a myšlenkovou výpověď. Hra Statek je odsouzením honby za hmotnými statky, zvláště pak odsouzením těch, jejichž myšlení již není ani sto připustit existenci lidí jiného smýšlení, jednání a zájmů.

Konfrontaci s pantomimou umožnila účast jedné z předních amatérských pantomimických skupin - B.B.Duc z Prahy. Její představení Tlačiči, postávající a ti druzí je kritickým pohledem na lhostejnost a agresivitu lidí, determinovaných prostředím velkého města, ~~axxxaxxxx~~ zároveň snahou o nalézání příčin nepatřičného chování, postojů a názorů.

Svébytnou poetikou i divadelním tvarem se o inspiraci účastníků FEMAD zasloužilo Dividýlko ze Slaného svou inscenací Hostina kanibalů. Kolektivní, vpravdě tvořivá hra, kterou předvedlo, byla inspirována i nejružnějšími nešvary našeho všedního života, proti kterým je také namířena. Hostina kanibalů je komedie, která formou exkursů do našeho současného života, "navěšených" na banální příběh Nestroyovy frašky Náčelník Večerní Vánek, nastavuje zrcadlo negativním jevům, pramenícím

z nerozumného využívání vymožeností, jež přináší vědecko-technický pokrok. Představení Dividýlka bylo mj. i obohacením festivalu o žánr, který se téměř z našich jevišť vytratil - inteligentní, angažovaný autorský kabaret (i když označení kabaret není zcela přesné a vystihující).

Profesionálním hostem FEMAD byl královohradecký Drak s inscenací Píseň života, vzniklé na základě hry J. Švarce Drak. Představení předního loutkářského souboru bylo nejen mohutnou inspirací svým provedením a prostředky, přineslo zejména závažné poselství Lancelotovské legendy dnešku o stejně velkém nebezpečí agrese jako úniku před ní.

Popsaná obsahová stránka programu, zejména však vlastní inscenace nemohou být, než dokladem dobré ideové přípravy a samotného programu FEMAD. Pokud je myšlenkové poselství uvedených inscenací kritikou označováno jako ideově a politicky nedostačující, nezbyvá, než se ptát, z jakých že ideových pozic tato kritika vychází. Nelze však uvěřit tomu, že z jiných, než kterými je vedena naše kulturní politika. Lze se tedy spíše ptát, jakých že to praktik užívá. Prostudujeme-li pozorně závěry zvláště XXVII. sjezdu KSSS, je nasnadě i odpověď - takových, které byly sjezdem odsouzeny jako přežilé a jsou důsledně v sovětské společnosti pronásledovány.

Ještě něco slov k údajnému málo náročnému zacházení s celospolečenskými prostředky. Patrně bychom nenalezli akci podobného druhu, kde bylo letos zacházeno s prostředky, které jsou k dispozici, tak obezřetně a úsporně, jako právě na FEMAD. Nechť nikoho nemate počet 13 souborů, 16 uvedených titulů a 19 představení. Spolu s účastí 120 členů pracovního aktivu po dobu dvou víkendů, byla akce pořizena za cca 80 tis. Kčs. Názor, že by za prostředky věnované FEMAD byly pořizeny 2-3 akce podobného charakteru ve Středočeském kraji a z jeho zdrojů je velice mylný. Akcí podobného rozsahu je např. Krajská soutěžní přehlídka vyspělých amatérských divadelních souborů (Rakovník, Nymburk). Ovšem jen podobného, neboť je účastí souboru menší, nemluvě o počtu představení a uvedených titulů. Mimo to nepracuje s tak velkým pracovním aktivem jako FEMAD, respektive tento aktiv naproze vůbec chybí. Náklady na tuto přehlídku se v posledních letech pohybují okolo tis. Kčs. Mj. jak by asi dopadlo srovnání s jednorázovými akcemi u příležitosti oslav kulturně politických výročí či například s náklady a smysluplností státní propagace v oblasti ZUČ.

V přípravě FEMAD bylo nutně postupem doby, tak jak stoupají ná-

klady na dopravu a dal., přistoupeno k různým opatřením - seminaristům se přestaly vyplácet diety, později i cestovné (mj. došlo k jejich početnému omezení), souborům se nehradí režijní náklady za představení, vymizely náklady na ceny, dary aj.

Při přípravě letošního ročníku byla přijata navíc další opatření:

- pomocí nově vyhotovených smluv byly limitovány náhrady za dopravu souborů na nejnutnější výši s tím, že při překročení stanoveného limitu nese náklady soubor, respektive jeho zřizovatel;
- souborům hrajícím přes den nebylo umožněno ubytování, což ve svém důsledku znamená i úspory za čekací doby autobusů, stravování;
- vzdělávací charakter akce (vyjma 3 představení, určených veřejnosti) umožnil zrušit náklady spjaté s povolovacím řízením;
- byla učiněna dohoda s ubytovacím zařízením o fakturaci pouze využitých ubytovacích kapacit.

K tomu nutno dodat, že vystoupení souborů, která se na první pohled jeví jako nejnákladnější, byla ve skutečnosti díky předběžným jednáním pořízena s nejnižšími náklady: portugalský soubor za úhradu 9 noclehů po 2 noci, hradecké profesionální divadlo Drak za 1 tis. Kčs se vším všudy (vč. dopravy), slovenský soubor z Nitry cestoval vlakem, početný rakovnický soubor, byť hrál večer, odcestoval bez nároku na ubytování a tím také náklady za čekací dobu autobusu, u řady dal. souborů odpadly náklady za drahou autobusovou dopravu (zvláště za tzv. čekačky), neboť soubory přijely nejnutnějším počtem osobních automobilů atd.

Součástí této analýzy musí být nutně i poukázání na to, co se na FEMAD nedaří, co je zapotřebí změnit. Vzhledem k tomu, že důsledná analýza je možná až při kolektivním hodnocení akce, kdy budou známy i skutečné náklady, uvádím toto pouze heslovitě:

- I přes důkladnou selekci seminaristů, která byla provedena v posledních dvou ročnících - jsou vybíráni pouze skutečně vedoucí osobnosti souborů, autoři, režiséři, metodici atp. - došlo k nepatřičnému vystupování některých účastníků - viz. představení Stínu. Bude tedy zapotřebí provádět selekci ještě důkladněji a obezřetněji.
- Vzhledem k tomu, že nelze vyloučit, že do Poděhrad nepřijedou někteří z odvolaných zájemců, respektive tací, kdož svůj zájem přihláškou neprojeví, je nutno zajistit takovou pořadatelskou službu, tj. takovou kontrolu vstupenek, aby žádný nepozvaný zájemce nepronikl do divadelního sálu.

Letos byl poprvé zrušen systém permanentních vstupenek a byly vyhotoveny vstupenky na jednotlivá představení a vytvořeny tak pod-

mínky pro vyloučení všech, kdo nebyli přizváni. Leč pořadatelé opětovně (bylo to předmětem kritiky posledních ročníků) bezesbytku nezajistil kontrolu vstupenek, respektive vpouštěl do sálů vědomě návštěvníky bez vstupenek. Nutno však říci, že proti poslednímu ročníku došlo k výraznému, minimálně 100 % zlepšení.

- Bolestivým a největším problémem je stav prostor divadla Na kovárně, včetně jeho technického vybavení a zajištění. To je problém, jehož vyřešení je reálné připravovanou rekonstrukcí a generální opravou stávajícího objektu.
- Dalším problémem je vlastní nedostatek vhodných divadelních sálů a dalších potřebných prostor. Letos se prokázala další nepoužitelnost sálu Záložny jako bezpochybná. Naproti tomu bylo zhotoveno účelné stupňovité hlediště v tzv. malém sále, umožňující shlédnout některé z inscenací, vyžadující malý prostor, celému pracovnímu aktivu FEMAD najednou. Díky jednání pořadatelů byly získány dvě nové vyhovující prostory k diskusím. Bude zapotřebí zajistit ještě jednu namísto foyer divadla
- Proměna charakteru akce - z festivalu určeného divadelníkům a veřejnosti stejným dílem, na festival určený z podstatné části divadelníkům - dává k úvaze otázku potřeby propagace v tom rozsahu, jak je zajišťována, zvláště pokud jde o tisk plakátů. Ačkoliv byly v posledních letech omezeny leckteré náklady, byl pořadatel zachován rozsah propagace (plakáty) na bytší úrovni. Důvodem k tomu byl výjimečný kvalitativní vzestup akce, její dobré jméno, skutečnost, že festival i přes omezení nevylučuje účast veřejnosti, důvodem bylo i to, že v posledních letech není téměř jinak propagován. Ustálené výtvarné řešení propagace a dohoda s výtvarnicí o bezplatném používání výtvarného návrhu, navíc vyloučila náklady, které byly dříve nutné při zajišťování propagace jednoho každého ročníku. Nicméně, lze jistě uvažovat o tom, zda by nebylo přínosem vyhotovit jednorázový tisk ideových plakátů bez označení ročníku a v dalších letech tisknout pouze programový plakát a (bezpochyb) programovou brožuru.

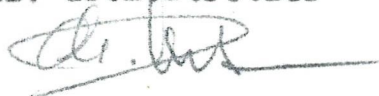
Dlouhodobé cíle SKKS na úseku ZUČ tkví v dalším rozvíjení toho kterého oboru. Je nesporné, ostatně dokladují to všechna písemná vyjádření k minulým ročníkům FEMAD v odborném i dalším tisku, že FEMAD se stal významnou školou amatérských divadelníků, místem poučení, poznání a inspirace, akcí, která se připojila k těm, které umožnily nebývalý mohutný rozvoj amatérské divadelní činnosti v posledních cca 15 letech. Je tedy nasnadě, aby v tak významné akci bylo pokračováno na podporu rozvoje amatérského divadla ve Středočeském kraji. Nelze

odhlížet od skutečnosti, že možnost rozvoje, kterou festival po léta středočeským divadelníkům dával v konfrontaci inscenačních výsledků, postupů a metod práce souborů z ČSSR a v konfrontaci názorů neizolovaných na účastníky ze Středočeského kraje či stabilní okruh lektorů, došel k svému zúročení. Tohoto zúročení jsme svědky v počtu vyspělých souborů a výsledcích jejich práce. Středočeský kraj náleží v kontextu ČSR spolu s Prahou a Jihomoravským krajem k těm, v kterých bylo dosaženo nejvýznamějších výsledků v oblasti amatérského divadla.

Zdůvodňovat, že je popsaná skutečnost ve svém jádru opačná, by bylo stejné, jako chtít zdůvodnit proč jsou tyto řádky na černém papíře.

V Praze 20.10.1986

Zpracoval: dr.M.Strotzer

K úrovni, smysluplnosti a přínosnosti seminářů či lépe diskusí o inscenacích se pozitivně vyjádřili samotní seminaristé. Dobrým vysvědčením pro jejich organizaci je nesporně i přejímání femadských zkušeností jinými divadelními přehlídkami. Lze říci, že se v posledních letech podařilo najít optimální formu vedení diskusí a jejich organizace. Volba této formy není náhodná. Je třeba vidět, že k ní vedla cesta předchozích 13 ročníků festivalu a bude nutně nadále proměňována, stejně tak, jako bylo a nutně bude proměňováno složení lektorského sboru FEMAD.

Zákonitost těchto proměn je velice úzce spjata s vlastním rozvojem amatérského divadla, s rostoucím aktivem poučených amatérských divadelníků. Pokud bylo zapotřebí v minulosti před účastníky vzdělávací části FEMAD postavit autority z řad profesionálů, kteří působili formou přednášek a rozborů inscenací, později formou vedení rozborových seminářů, byla to potřeba odrážející tehdejší stav poučenosti. Péče o amatérské divadlo v 70. letech došla svých výsledků v mnohem větší míře odborného vybavení amatérů i v jejich počtu. Bylo tedy nutné proměňovat i formy vzdělávací části festivalu. Začalo být možné a také žádoucí, aby se účastníci z řad amatérů naučili sami formulovat myšlenky a své soudy, aby se dobírali zákonitostí divadelní práce na příkladech konkrétních inscenací.

Na FEMAD se vyzkoušela celá paleta nejrozličnějších vzdělávacích forem (zlý a hodný muž; moderované diskuse, jimž předcházely přednášky ~~o konkrétní problematice~~ o konkrétní problematice, jež měla v vztah k té či oné inscenaci; diskuse vedené amatéry, v nichž měl lektorský sbor zasahovat jen v případech, kdy docházelo k chybným závěrům atd.). Tyto formy se proměňovaly tak, jak stoupala poučenost amatérských režisérů a dalších vedoucích osobností v souborech. Došlo až k současné formě diskusí v menších skupinách, jejichž cílem je dobírat se zákonitostí divadelní práce, pojmenovávat jejich jevové stránky prostřednictvím příkladů, jež přináší seminární představení. Lektori zde mají funkci moderátorů. Diskutovat mají především seminaristé. Nejde tedy o vynášení soudů nad inscenacemi, i když se nelze bezezbytku vyhnout hodnotícím aspektům. Nejde však o hodnocení samo (k tomu jsou určeny soutěžní přehlídky), jde o doklady jevů a zákonitostí divadelní práce.

Vzhledem k tomu, že na jedné inscenaci nelze dokladovat vše, je třeba vidět celý FEMAD jako jeden nedělitelný seminář a jeho jednotlivé diskuse v souvislostech celku. Až z nich lze činit potřebná zobecnění.

A ještě to není celé!

Proměny v aktivu vedoucích osobností amatérského divadla nejsou pochopitelně převratné rok od roku, ostatně byla by to chyba kdyby byly. Většina účastníků FEMAD (a nejen FEMAD) je proto po mnoho let stejných. Zde pak hrají roli souvislosti souvislostí, neb pro tyto účastníky je celkem několik posledních ročníků FEMAD ~~xxxx~~ (a nejen FEMAD). Náhodný návštěvník na jedné diskusi, zvláště, když chybí na zahájení, kde se vysvětlí o co v diskusích jde, se patrně diví a hlavně neorientuje.

Tolik ke vzdělávací části FEMAD. Dokladem jejího přínosu a dobré úrovně je mj. i stále se zvyšující počet profesionálních divadelníků, kteří se chtějí festivalu zúčastnit. Vzhledem k tomu, že není akce určena pro profesionály, jsou přijati vždy pouze někteří, zvláště ti, kteří pomáhají rozvíjet amatérské divadlo ve Stře-
dočeském kraji.

V Praze 21.10.1986

Zpracoval: dr.M.Strotzer